

Клета робия.

И гладът измъчва повече отъ смъртъ. Съ торба пари да излъзешъ на чаршията, не можешъ да си купишъ къшей хлѣбъ. Обрало се е всичко. Дюкянитѣ само савани продаватъ. Отъ гладъ, отъ нѣмотия хората мратъ като мухи. И не се оплакватъ дори. Погребватъ ги какъ да е, и съ облекчение въздъхватъ: едно гърло по-малко.

Турцитѣ изъ града ходятъ смръщени, сърдити, на криво поглеждатъ християнитѣ и рѣмжатъ:

— Гяуритѣ сж виновни. Тѣ доведоха московцитѣ. Тѣ, съ лудитѣ си глави! Бунтъ ще вдигатъ, съ Падишаха ще се борятъ — а сетне, като ги наказва царската войска, дигнаха олелия до Аллахъ! Гяуритѣ сж виновни!

Този съсъкъ расте, носи се отъ къща на къща, и агалларитѣ обличатъ башибозушкитѣ си дрехи, препасватъ ятаганитѣ, забучватъ въ пояситѣ си пищовитѣ.

— Когато гяуритѣ сж виновни, защо ние да гладуваме, защо нашитѣ деца да мратъ, защо да страдатъ толкова невинни правовѣрни.

Турцитѣ се събиратъ на групи по кафенетата, шушукатъ, кроятъ планове, размишляватъ и ругаятъ раята. Ако нѣкой премръзналъ отъ студъ българинъ влѣзе въ кафенето да се огрѣе — турцитѣ скачатъ отгоре му:

— Махай се, куче! Махай се! Когато Падишахътъ ви хранѣше, и обличаше, и топлѣше — не бѣхте доволни. Бунтосе правѣхте! Комити се пишехте! Доведохте московцитѣ — върви сега при тѣхъ. Тѣ да те стоплятъ!

Странна мисль се загнуздва въ възбуденитѣ мозъци. Гладътъ никого не е научилъ на добро,